



# education

Department:  
Education  
**REPUBLIC OF SOUTH AFRICA**

**NASIONALE  
SENIOR SERTIFIKAAT**

**GRAAD 12**

**MUSIEK V1**

**NOVEMBER 2009**

**SENTRUMNOMMER:**

--	--	--	--	--	--	--	--

**EKSAMENNOMMER**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**PUNTE: 120**

**TYD: 3 uur**

**Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye en 1 bladsy manuskrippapier.**

**INSTRUKSIES EN INLIGTING**

1. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings, naamlik AFDELING A en AFDELING B.
2. AFDELING A moet op hierdie vraestel beantwoord word in die spasies wat voorsien word. AFDELING B moet in die ANTWOORDEBOEK beantwoord word.
3. Daar word aanbeveel dat AFDELING A slegs in potlood beantwoord word.
4. Die laaste bladsy van hierdie vraestel bestaan uit manuskrippapier wat vir rofwerk bedoel is. Dit mag deur die kandidaat verwyder word.

**NASIENROOSTER**

<b>AFDELING A</b>			
<b>VRAAG</b>	<b>TOTALE PUNTE</b>	<b>NASIENER</b>	<b>MODERATOR</b>
1	20		
2	10		
3	10		
4	8		
5	12		
<b>SUBTOTAAL</b>	<b>60</b>		
<b>AFDELING B</b>			
<b>VRAAG</b>	<b>TOTALE PUNTE</b>	<b>NASIENER</b>	<b>MODERATOR</b>
6	8		
7	14		
8	4		
9	4		
10	4		
11	6		
12	5		
13	5		
14	5		
15	5		
<b>SUBTOTAAL</b>	<b>60</b>		
<b>GROOTTOTAAL: 120</b>			

**AFDELING A: MUSIEKTEORIE**

**Beantwoord VRAAG 1, 2, 3, 4 en VRAAG 5.1 OF VRAAG 5.2.**

**VRAAG 1**

Bestudeer die fragment hieronder uit die *Violkonsert* van Felix Mendelssohn-Bartholdy en beantwoord die vrae wat volg.

### Violin Concerto

Felix Mendelssohn-Bartholdy, Op. 64

The musical score is arranged in a standard orchestral format. The instruments listed on the left are: Flute, Clarinet in A, Bassoon, Horn in E, Timpani, Principal Violin, Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Double bass. The music is in common time (C) with a key signature of one sharp (F#). The first four measures are shown. Dynamics include *mp* (mezzo-piano), *p* (piano), and *mf* (mezzo-forte). A box labeled (a) highlights the first measure of the Violin I part.

5

Fl. 1

Cl.

Bsn. 2

E Hn.

Timp.

Pr. Vln

(b)

Vln. I

Vln. II

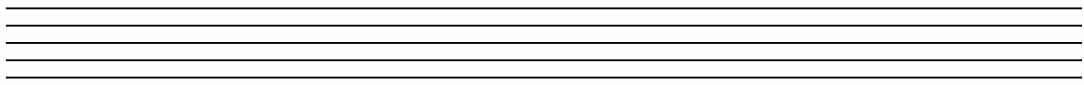
Vla.

Vc.

Cb.

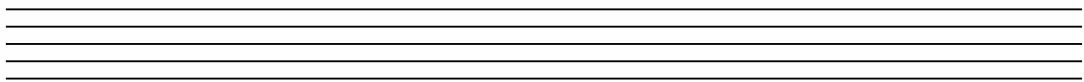
(c)

1.1 Herskryf die eerste VIER mate van die **solovioolparty** ('principalviolin') in die helfte van die nootwaardes. Voeg die nuwe tydsoortteken in.



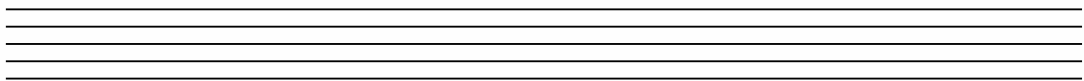
(4)

1.2 Transponeer die eerste VIER mate van die klarinette na konsert- (klank-) toonhoogte.



(4)

1.3 Herskryf die fluitparty in maat 7 in saamgestelde tweeslagmaat.

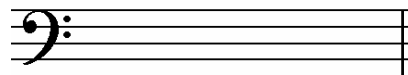
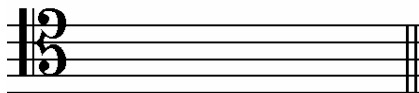


(2)

1.4 Noteer en beskryf die drieklanke (byvoorbeeld C majeur of E verminderd) wat in maat 1(a) en maat 6(b) van die eerste viool ('Violin 1') gevorm word. Gebruik die gegewe sleutels.

Maat 1(a)

Maat 6(b)



Beskrywing: \_\_\_\_\_

Beskrywing: \_\_\_\_\_

(4)

1.5 Identifiseer die toonsoort en die kadens by (c): \_\_\_\_\_

(2)

1.6 Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende vrae gegee. Dui die korrekte antwoord aan deur **A** of **B** te omkring.

- 1.6.1 Die G<sup>#</sup> in maat 5 van die Viool 1-party ('Violin 1') is ...
- A** die leitoon van B mineur.  
**B** die leitoon van A mineur. (1)
- 1.6.2 Die note in die kontrabas klink 'n oktaaf ...
- A** hoër.  
**B** laer. (1)
- 1.6.3 Die dominantmajeurtoonsoort van die hooftoonsoort van die werk is ...
- A** B majeur.  
**B** B<sup>b</sup> majeur. (1)
- 1.6.4 Die akkoordsimbool vir die akkoord in maat 1<sup>4</sup> (maat 1, polsslag 4) is ...
- A** Em/B of  $i_4^6$  of ic  
**B** Em of  $i_3^5$  of i (1)
- [20]**

**VRAAG 2**

Bestudeer die fragment hieronder uit *Sangena*, wat deur M Khumalo verwerk is, en beantwoord die vrae wat volg.

## Sangena (We are entering)

Traditional/*Tradisioneel*: Zulu

*Ritmico* ♩ = 110

Arranged by/*Verwerk deur*: Prof M Khumalo

[Doh is F]

**System 1 (Measures 1-3):**  
 Soprano: Sa- ngen' (a) sa- ngen' sa- ngen'  
 Alto: Sa - ngen' thi- na, sas - ngen' sa

**System 2 (Measures 4-6):**  
 S.: sa - ngen' Sa - nge (b) na, sa  
 A.: ngen' thi- na sa - ngen'. Sa - nge- na sa- nge na sa

**System 3 (Measures 7-8):**  
 S.: nge - na ma - ma sa nge - na ma - ma sa -  
 A.: nge - na ma - ma sa nge - na ma - ma sa -

**System 4 (Measures 9-11):**  
 S.: nge'. Sa - nge (c) na, sa etc./ens.  
 A.: ngen'. Sa - nge - na sa - nge na sa



2.1 Noem die intervalle gemerk (a), (b) en (c).

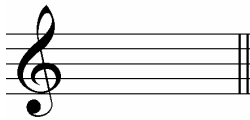
(a) \_\_\_\_\_

(b) \_\_\_\_\_

(c) \_\_\_\_\_

(3)

2.2 Skryf en noem die omkering van die interval by (b) in die partituur.



\_\_\_\_\_

(2)

2.3 Skryf die solfa-notasie bo die altparty van maat 1 en 2 op die volgende uittreksel neer: **(Sien voorbeeld in die sopraanstemparty van maat 9 en 10.)**

Doh is F

Soprano

Sa - ngen'      sa- ngen'      sa- ngen'

Alto

Sa - ngen'      thi- na, sas - ngen'      sa

(4)

2.4 Noem die ritmiese middel wat in die sopraanstemparty in maat 1 tot 5 gebruik word.

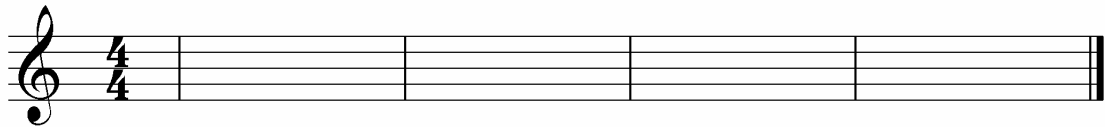
\_\_\_\_\_

(1)  
[10]

**VRAAG 3**

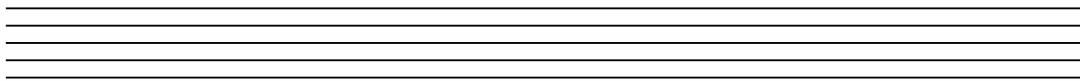
Skryf die volgende toonlere volgens die gegewe instruksies:

- 3.1 E<sup>b</sup> pentatoniese toonleer, afgaande, met toonsoortteken in die mate wat hieronder gegee word. Begin met 'n opslag.



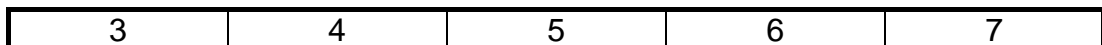
(5)

- 3.2 F<sup>#</sup> majeur, opgaande, wat op die mediantnoot begin en eindig. Skryf die toonleer in enkelvoudige drieslagmaat. Gebruik die bassleutel. Moet NIE 'n toonsoortteken gebruik nie.

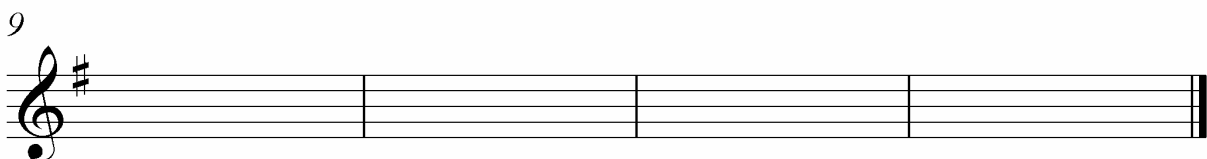
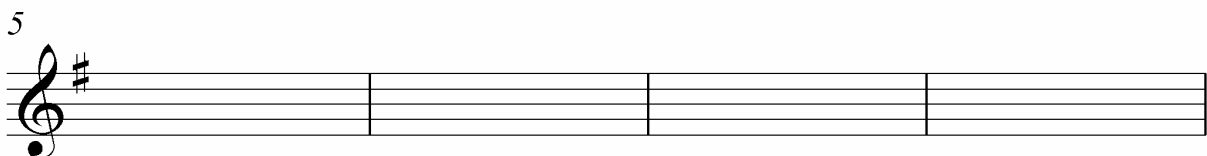
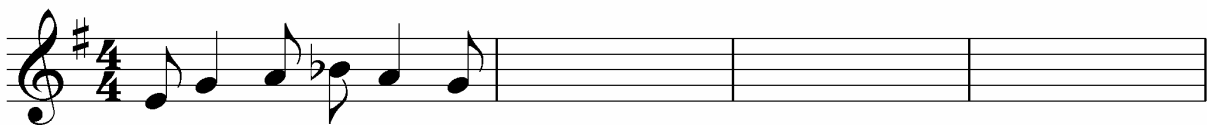


(4)

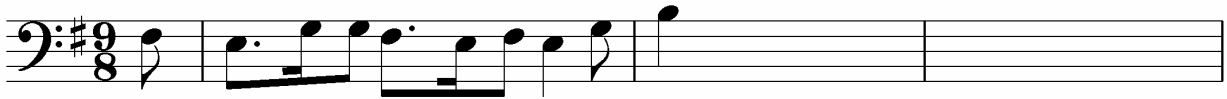
- 3.3 Die Franse komponis Debussy het dikwels 'n heeltoonleer in sy musiek gebruik. Omkring die getal note wat in hierdie toonleer voorkom.

(1)  
[10]**VRAAG 4**

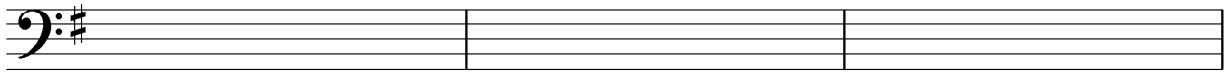
Voltooi EEN van die openingsmotiewe hieronder om 'n twaalf-maat-melodie in drieledige vorm te voltooi. Voeg dinamiek en artikulasietekens by.

**Melodie vir Viool****OF**

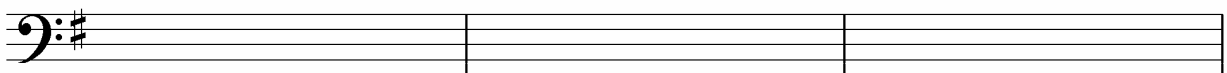
Melodie vir Tjello



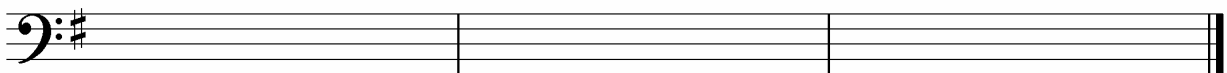
4



7



10



[8]

**VRAAG 5**

**Beantwoord VRAAG 5.1 OF VRAAG 5.2.**

5.1 Bestudeer die vierstemmige uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

# Koraal

I   I<sup>6</sup>   \_   I   I<sup>6</sup>   IV   ii   V   \_   I   I<sup>6</sup>   IV   ii<sup>6</sup>   \_   V

5  
V<sub>2</sub>

5.1.1 Besyfer die akkoorde by (a), (b) en (c) in die spasies hieronder, byvoorbeeld D:V, D:IV<sup>6</sup>.

Enige korrekte simbole sal aanvaar word.

- (a) \_\_\_\_\_
- (b) \_\_\_\_\_
- (c) \_\_\_\_\_

(3)

5.1.2 Voltooi die vierstemmige harmonisering deur gepaste akkoorde by te voeg.

(9)  
[12]

**OF**

5.2 Bestudeer die stuk hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

# Blue, Blue, Blue

Musical notation for measures 1-3. Measure 1 is labeled (a) with a C<sup>7</sup> chord. Measure 2 is labeled (b) with a C/E<sup>b</sup> chord. Measure 3 is labeled (c) with an Fmin<sup>7</sup> chord. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and a bass clef.

Musical notation for measures 4-5. Measure 4 is labeled (d) with a C<sup>7</sup>/E chord. Measure 5 is labeled (e) with an F<sup>7</sup>/E<sup>b</sup> chord. Measure 6 is labeled (f) with an Fmin<sup>7</sup>/E<sup>b</sup> chord. Measure 7 is labeled (g) with a C<sup>7</sup>/E<sup>b</sup> chord. Measure 8 is labeled (h) with a C<sup>7</sup>/G chord. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and a bass clef.

Musical notation for measures 9-10. Measure 9 is labeled (i) with an F<sup>7</sup> chord. Measure 10 is labeled (j) with a Cdim/E<sup>b</sup> chord. Measure 11 is labeled (k) with an F<sup>7</sup>/E<sup>b</sup> chord. Measure 12 is labeled (l) with an Fmin<sup>7</sup> chord. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and a bass clef.

Musical notation for measures 13-15. Measure 13 is labeled (m) with a Cmin/E<sup>b</sup> chord. Measure 14 is labeled (n) with a Cdim/E<sup>b</sup> chord. Measure 15 is labeled (o) with an F<sup>7</sup> chord. Measure 16 is labeled (p) with a C<sup>7</sup>/G chord. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and a bass clef.

Musical notation for measures 17-19. Measure 17 is labeled (q) with a Gm chord. Measure 18 is labeled (r) with a G<sup>7</sup> chord. Measure 19 is labeled (s) with a G<sup>7</sup> chord. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and a bass clef.

- 5.2.1 Noem die akkoordsimbole by (a), (c) en (k), byvoorbeeld D min, A/C<sup>#</sup>, ensovoorts.
- (a) \_\_\_\_\_
- (c) \_\_\_\_\_
- (k) \_\_\_\_\_ (3)
- 5.2.2 Voltooi die bassleutel deur akkoorde van jou keuse by (b), (d), (e), (f), (g), (h), (i) en (j) in te voeg.  
Gebruik gepaste ritmiese patrone volgens die gegewe styl van die werk. (8)
- 5.2.3 Omkring 'n wisselhoot op die partituur. Dui dit duidelik met **W** aan. (1)  
[12]
- TOTAAL AFDELING A: 60**

**AFDELING B: ALGEMENE MUSIEKKENNIS**

Beantwoord die volgende vrae in die ANTWOORDEBOEK.

**VRAAG 6: JAZZ-MUSIEK****Beantwoord VRAAG 6.1 OF VRAAG 6.2.**

6.1 Vergelyk bebop en swing met betrekking tot enige TWEE van die volgende aspekte:

- (a) Harmonie
- (b) Melodie
- (c) Instrumentasie
- (d) Tempo
- (e) Ritme

**[8]****OF**

6.2 Internasionale jazz-feeste bring musikante vanoor die wêreld bymekaar. Hierdie musikante verteenwoordig verskillende aspekte van jazz-geskiedenis, -ontwikkeling en -style.

Jy het onlangs 'n jazz-fees bygewoon, waar jy konserte deur Suid-Afrikaanse jazz-musikante, asook internasionale uitvoerings van swing- en bebop-musiek, bygewoon het.

Skryf 'n kort opstel waarin jy die konserte in terme van jazz-geskiedenis, -ontwikkeling en -style bespreek.

**[8]****VRAAG 7: ROMANTIESE MUSIEK**

7.1 Beskryf die vierde beweging van Brahms se *Simfonie nr. 4 in E mineur Op. 98* met betrekking tot struktuur, vorm en orkestrasie. (8)

7.2 Behalwe Brahms se simfonie, moes jy ook een van die volgende werke uit die Romantiese tydperk bestudeer het:

Chopin: *Polonaise in A<sup>b</sup> majeur, Op. 53*

Schubert: *Der Erlkönig*

Puccini: *La Bohème* (soos in Kamien uitgawe 8)

Mendelssohn: *Vioolkonsert in E mineur, eerste beweging*

Smetana: *Die Moldau*

Skryf 'n kort opstel oor hoe die komposisie wat jy bestudeer het, die eienskappe van Romantiese musiek demonstreer.

**(6)**  
**[14]**

**VRAAG 8: TWINTIGSTE-EEUSE MUSIEK**

Beskryf kortliks Impressionisme OF Neoklassisisme OF Musiekteater en noem EEN komponis en werk wat die styl verteenwoordig. [4]

**VRAAG 9: INTERNASIONALE POPMUSIEK**

Noem VIER styleienskappe van EEN van die volgende internasionale kunstenaars/groepe wat jy bestudeer het:

Metallica  
Michael Jackson  
David Bowie  
Oasis  
Spice Girls/Westlife [4]

**VRAAG 10: SUID-AFRIKAANSE KUNSTENAARS IN POPMUSIEK**

Jy het 'n konsert bygewoon van EEN van die volgende Suid-Afrikaanse kontemporêre kunstenaars:

Mandoza  
Lucky Dube  
Steve Hofmeyr

Skryf 'n resensie van hierdie konsert en verwys na VIER styleienskappe van hierdie kunstenaar. [4]

**VRAAG 11: SUID-AFRIKAANSE TRADISIONELE MUSIEK**

**Beantwoord VRAAG 11.1 OF VRAAG 11.2 OF VRAAG 11.3.**

**11.1 Kwaito**

11.1.1 Waar en wanneer het kwaito ontstaan? (2)

11.1.2 Noem TWEE styleienskappe van kwaito. (2)

11.1.3 Noem TWEE gewilde kwaito-kunstenaars. (2)

**[6]**

**OF**

**11.2 Musiek vir sosiale geleenthede**

Skryf 'n kort opstel oor Suid-Afrikaanse Tradisionele Musiek en hoe dit met sosiale aktiwiteite in Suid-Afrikaanse gemeenskappe verbind word. [6]

**OF**



**11.3 Moppies en ghommalielidjies**

- 11.3.1 Waar het moppies en ghommalielidjies ontstaan? (1)
- 11.3.2 Gee die naam van 'n musiekblyspel wat op moppies en ghommalielidjies gebaseer is. (1)
- 11.3.3 Beskryf 'n *ghomma-trom*. (2)
- 11.3.4 Noem die TWEE kunstenaars wat grootliks verantwoordelik was vir die herlewing in moppies en ghommalielidjies. (2)
- [6]**

**VRAAG 12: SUID-AFRIKAANSE KOMPONISTE****Beantwoord VRAAG 12.1 OF VRAAG 12.2 OF VRAAG 12.3.****12.1 Mzilikazi Khumalo**

Die komponis Mzilikazi Khumalo is as 'n motiveringspreker na jou skool uitgenooi. Jy is gevra om hom aan die gehoor voor te stel.

Hoe sal jy hierdie bekende Suid-Afrikaanse komponis in terme van biografiese besonderhede, sy komposisies en die styleienskappe van sy musiek beskryf?

**[5]****OF****12.2 Niel van der Watt**

Jou skoolorkes en -koor gaan werke van Niel van der Watt opvoer. Skryf programnotas oor die styl van hierdie komponis deur te verwys na:

- Ritme
- Melodie
- Harmonie
- Struktuur

**[5]****OF****12.3 SJ Khosa**

Jy is gevra om 'n koor wat vir die Suid-Afrikaanse Skoolkooreisteddfod voorberei, te help. Hulle sal 'n koorwerk van SJ Khosa aanbied.

Berei notas oor die lewe en musiek van die komponis voor wat jy in terme van biografiese besonderhede, sy komposisies en die styleienskappe van sy musiek met die koor sal deel.

**[5]**

**VRAAG 13: SUID-AFRIKAANSE VOLKSLIED**

Die volkslied van die Republiek van Suid-Afrika bestaan uit 'n kombinasie van liedere uit ons verlede. Vyf individue het bygedra tot die skepping en ontwikkeling van die volkslied soos ons dit vandag ken.

Kies 'n bydrae uit KOLOM B om by die naam in KOLOM A te pas. Skryf slegs die letter (A – E) langs die vraagnommer (13.1 – 13.5) in die ANTWOORDEBOEK neer.

KOLOM A		KOLOM B	
13.1	Enoch Sontonga	A	skryf die woorde van <i>Die Stem (The Voice)</i>
13.2	CJ Langenhoven	B	toonset <i>Die Stem</i>
13.3	ML de Villiers	C	voeg die twee volksliedere saam in een volkslied met 'n verbindingsfrase en modulasie in 1997
13.4	J Zaidel-Rudolph	D	komponeer <i>Nkosi Sikelel' iAfrika</i>
13.5	Mzilikazi Khumalo	E	pas die Engelse woorde van die volkslied aan

(5 x 1)

**[5]****VRAAG 14: SUID-AFRIKAANSE KOORMUSIEK**

Die volgende is uittreksels uit drie koorstukke. Kies EEN van die uittreksels en beantwoord die vrae wat volg.

<b>1</b>	
<b>2</b>	
<b>3</b>	

14.1 Noem die gekose stuk en die komponis van die koorstuk. (2)

14.2 Beskryf die koorstuk met verwysing na stemming, teks en musiek. (3)

**[5]**

**VRAAG 15: MUSIEKREGTE**

Jou vriend, Mickey, is 'n komponis. Iemand anders het een van Mickey se liedjies geregistreer. Hierdie persoon sing nou Mickey se komposisie onder sy eie naam. Sy opname is selfs oor die radio uitgesaai.

Gee in 'n e-pos vir Mickey raad oor wat hy nou moet doen en wat hy moes doen om hierdie situasie te voorkom.

**[5]****TOTAAL AFDELING B: 60****GROOTTOAAL: 120**

